

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
Природокористування

Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-10-112М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до лабораторних робіт
навчальної дисципліни «Практикум з психології»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Психологія»
спеціальності С4 «Психологія»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною
ради з якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 18.11.2025 р.

Методичні вказівки до лабораторних робіт навчальної дисципліни «Практикум з психології» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності С4 «Психологія» денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Антончук Т. П. – Рівне : НУВГП, 2025. – 41 с.

Укладач: Антончук Т. П., старший викладач кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Сокаль В. А., кандидат пед. наук, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін ННІЕМ.

Керівник групи забезпечення спеціальності «Психологія»: Шпак С. Г.

Попередня версія методичних вказівок: 07-03-148

© Т. П. Антончук, 2025
© НУВГП, 2025

Вступ

Практикум з психології призначений для практичних занять з «Психології» з метою дослідження та самопізнання особистості, визначення її психічних процесів, станів і властивостей. Психодіагностика індивідуальності спрямована на визначення шляхів розвитку та самовдосконалення особистості.

Знання психології створює базу для саморозвитку та впливу на інших людей, підвищення ефективності власної професійної діяльності, найповнішого використання особистісного потенціалу людини, налагодження стосунків між членами трудового колективу та між людиною і технікою, щоб запобігти техногенним та екологічним катастрофам. Психологічні знання необхідні для глибшого розуміння себе та інших, самовдосконалення, пристосування до змін у навколишньому середовищі. Без саморозвитку людина не відповідає вимогам сучасності, не може самореалізуватися в суспільстві. Саме вивчення та дослідження особистості здійснюється за допомогою психологічної діагностики. Психодіагностика функціонує і набуває свого розвитку на перетині теоретичної, експериментальної та прикладної психології, а також на межі психологічної науки і практики. Вона є одним з необхідних засобів проведення науково-психологічних досліджень. Практика застосування методів психодіагностики пов'язана з розвитком необхідності оцінки властивостей людей, їх індивідуальних пізнавальних, емоційно-вольових, характерологічних та інших особливостей, рівня розвитку здібностей, мотивації до виконання особистісних, професійних або творчих задач. Найчастіше застосовується психодіагностика в таких сферах соціальної практики: розстановка кадрів, профвідбір, профорієнтація; оптимізація навчання і виховання; прогнозування соціальної поведінки; судово-психологічна експертиза; консультативна, психотерапевтична допомога; проблема особистості та міжособистісних взаємин; спортивні досягнення; виробництво, бізнес тощо. Результати психодіагностики можуть використовуватися для розробки прогностичних, корекційних, профілактичних та інших програм. Тому даний практикум з психології розрахований на психологічну діагностику особистості студента з метою самопізнання, виявлення причин окремих недоліків, прогнозу розвитку та визначення шляхів розвитку, корекції та самовдосконалення. Робота з практикумом передбачає проведення психодіагностичних методик, заповнення психологічного портрету особистості та визначення програми саморозвитку та вдосконалення її.

Завдання навчального курсу – на практичних заняттях студенти набувають навичок та вмінь організації та проведення емпіричного психологічного дослідження, використання методів та конкретних методик

вивчення психічних явищ, навичок роботи з досліджуваними, обробки та інтерпретації емпіричних даних, формулювання висновків і рекомендацій, дотримання правил етики психолога в роботі. На практичних заняттях студенти також закріплюють та поглиблюють теоретичні знання, отримані на лекціях та семінарах, конкретизують їх у процесі вивчення проявів власної психіки, набувають знань та навичок щодо практичного використання наявних методик емпіричного дослідження у психології.

Вивчення навчальної дисципліни «Практикум з психології» спрямовано на формування таких компетенцій:

Загальні компетенції:

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися та оволодіти сучасними знаннями;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання);
- здатність самостійно збирати і опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з психологічних джерел;
- здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій;
- здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження;
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
- здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) в т. ч. особам, які опинилися в психологічній травмі зокрема внаслідок війни);
- здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту;
- здатність дотримуватись норм професійної етики;
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;

- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних знань;
- здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- обирати та застосовувати валідний і надійний психологічний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги;
- формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватись процедури дослідження;
- рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки;
- презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців;
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника.

Очікувані результати навчання: В результаті освоєння дисципліни студент повинен: знати:

- конкретні методи та методики емпіричного вивчення основних сфер психіки людини;
- форми та способи організації емпіричного дослідження у психології. вміти:
- добирати адекватні методи та конкретні методики емпіричного дослідження для вивчення окремих психічних явищ,
- презентувати методику емпіричного дослідження у психології,
- організовувати та проводити емпіричне дослідження з психології,
- здійснювати обробку емпіричних даних,
- представляти та аналізувати дані, формулювати на їх основі висновки.

Знання, засвоєні в межах зазначеної дисципліни, будуть використані для розширення власного та професійного світогляду.

Методичні поради для роботи над дисципліною

“Практикум з психології” має на меті сформувати вміння і навички проведення психологічних експериментів, аналізу їх результатів, використання певного мінімуму психологічних методів, методик і засобів, які мають бути в арсеналі кожного практичного психолога, щоб їх можна було використовувати для конструювання і модифікування. Пропоновані психологічні методи та методики є значущими та апробованими у прикладній психології, їх ефективність у навчальному та консультативному процесах підтверджена багатьма дослідженнями. Таким чином, їх використовують у найбільш актуальних сферах діяльності практичного психолога, що дає можливість виготовляти дослідний матеріал тощо.

З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ,

психологічних та контрольних тестів, студентам пропонуються методичні рекомендації з опрацювання конспекту лекцій та першоджерел, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

Тематичний зміст дисципліни

Змістовний модуль 1. Діагностика психічних процесів та станів

Тема 1. Діагностика відчуттів та сприймання.

Методика дослідження м'язово-суглобових відчуттів (порогу розрізнення маси). Методика дослідження зорових відчуттів (нижнього порогу). Методика дослідження ілюзій сприймання. Методика дослідження сприймання часу. Методика дослідження пізнавального контролю під час сприймання.

Тема 2. Діагностика пам'яті

Методика «Оперативна пам'ять». Дослідження обсягу короткочасної пам'яті за методикою Джекобсона. Порівняльне дослідження переважаючого типу запам'ятовування.

Тема 3. Діагностика уяви та уявлення

Оцінка яскравості-чіткості уявлень (за методом саморанжування). Дослідження ролі уявлення у вирішенні мисленнєвого завдання.

Тема 4. Діагностика мислення

Визначення домінуючої півкулі за допомогою методики «Художник-Мислитель». Вивчення особливостей наочно-дійового мислення під час розв'язання завдань на складення фігур із сірників. Визначення індивідуальних особливостей мислення за допомогою методики «Розуміння прислів'їв».

Тема 5. Діагностика мовлення

Діагностика якостей того, хто говорить за допомогою метода семантичного диференціала.

Тема 6. Діагностика уваги

Дослідження обсягу уваги. Дослідження вибіркості уваги. Дослідження концентрації уваги.

Тема 7. Діагностика емоційно-вольових процесів.

Дослідження депресивних станів за допомогою методики. Дослідження емоційних станів за допомогою методики САН. Дослідження наполегливості. Методика дослідження вольових якостей особистості.

Змістовий модуль 2. Діагностика особистості Тема 8. Діагностика самосвідомості.

Дослідження рівня домагань. Дослідження рівня самооцінки

Тема 9. Діагностика спрямованості особистості.

Дослідження спрямованості особистості за допомогою методики А. Басса. Дослідження егоцентричної спрямованості особистості. Дослідження мотиваційної сфери за допомогою методики діагностики ступеня задоволеності основних потреб. Дослідження особистості на мотивацію до успіху. Діагностика ступеня готовності до ризику Шуберта.

Тема 10. Діагностика здібностей.

Дослідження розумових здібностей за допомогою тесту Равена. Діагностика креативності за методикою Торенса. Дослідження комунікативних та організаторських схильностей на основі тесту-опитувальника КОС.

Тема 11. Діагностика темпераменту.

Дослідження властивостей темпераменту на основі тесту-опитувальнику В.М. Русалова. Визначення домінуючого інстинкту (В. Гарбузов).

Тема 12. Діагностика характеру

Дослідження егоцентризму. Дослідження вольової саморегуляції на основі тест-опитувальника А.В. Зверкова та С.В. Ейдмана. Дослідження характерологічних тенденцій. Тест «Психометрична типологія».

Тема 13. Діагностика готовності дитини до навчання у школі

Види та рівні готовності до шкільної освіти. З'ясування загальної орієнтації дитини в оточуючому середовищі та наявного рівня знань. Програма досліджень дитини за С.Д. Максименком. Методика діагностики Ю.З. Гільбуха. Кільця Лантольда. Методика Керна-Ієрасека.

Теми лабораторних занять

№ з\п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Діагностика відчуттів та сприймання	1
2	Тема 2. Діагностика пам'яті .	1
3	Тема 3. Діагностика уяви та уявлення	1
4	Тема 4. Діагностика мислення	1
5	Тема 5. Діагностика мовлення	1
6	Тема 6. Діагностика уваги	1
7	Тема 7. Діагностика емоційно-вольових процесів	1
8	Тема 8. Діагностика самосвідомості	2
9	Тема 9. Діагностика спрямованості особистості	1
10	Тема 10. Діагностика здібностей	1
11	Тема 11. Діагностика темпераменту	1
12	Тема 12. Діагностика характеру	2
13	Тема 13. Діагностика готовності дитини до навчання у школі	1
Разом		15

Плани лабораторних робіт.

Лабораторна робота № 1

Тема: Діагностика відчуттів та сприймання.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення відчуттів та сприймання особистості;
- *знати*: конкретні методики діагностики властивостей та особливостей відчуттів й сприймання;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики властивостей та особливостей відчуттів й сприймання.

Актуалізація опорних знань: запитання для з'ясування та актуалізації рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика властивостей відчуття та сприймань.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики відчуття та сприймань.

3. Практична робота:

3.1. На основі практикумів з психології скласти таблицю існуючих методик дослідження відчуття та сприймання.

3.2. Дотримуючись схеми презентації методики психологічного дослідження, зробити аналіз методик дослідження відчуття та сприймання.

3.3. Експериментально виявити гостроту зору та поріг зорових відчуттів.

3.4. Експериментально виявити ілюзії сприймання.

3.5. Експериментально дослідити пізнавальний контроль під час сприймання.

4. Складання звіту.

Основні поняття теми: психологія, психологічні знання, ілюзії, психічні процеси, відчуття, сприймання, властивості, дослідження, методика, загальна психологія, методологія, прикладні галузі психології.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Які Ви знаєте відчуття, їх види, загальні властивості та закономірності?

2. Дайте визначення сприймання, його загальні властивості та індивідуальні особливості.

3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження відчуття та сприйняття? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий матеріал, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.

2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.

3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.

4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомен. до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 2 Тема: Діагностика пам'яті.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностикатеоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення пам'яті;
- *знати:* конкретні методики діагностики властивостей та особливостей пам'яті;
- *оволодіти:* практичними навичками проведення психометричного дослідження ;
- *вміти:* використовувати на практиці конкретні методики діагностики властивостей та особливостей пам'яті.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика процесів та видів пам'яті.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики пам'яті. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Експериментально виявити оперативну пам'ять.
 - 3.2 Експериментально дослідити обсяг короткочасної пам'яті за методикою Джекобсона.
 - 3.3. Провести порівняльне дослідження переважального типу запам'ятовування
 - 3.4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження , науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, пам'ять.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Які Ви знаєте види та процеси пам'яті, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення пам'яті, її функції та індивідуальні особливості.
3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження пам'яті? Які їх

особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 3

Тема: Діагностика уяви та уявлення.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення уяви та уявлень особистості;
- *знати*: конкретні методики діагностики властивостей та особливостей уяви та уявлень особистості;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження ;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики властивостей та особливостей уяви та уявлень особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика уяви та уявлень особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики уяви та уявлень особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Дотримуючись правил використання методики психологічного дослідження, експериментально виявити рівень творчої уяви.
 - 3.2. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип

детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, уявлення.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Які Ви знаєте види уяви, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення уяви, її функції та індивідуальні особливості.
3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження уяви? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 4 Тема: Діагностика мислення.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення мислення особистості;
- *знати:* конкретні методики діагностики властивостей та особливостей мислення особистості;
- *оволодіти:* практичними навичками проведення психометричного дослідження ;
- *вміти:* використовувати на практиці конкретні методики діагностики

властивостей та особливостей мислення особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для вияснення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика мислення особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики мислення особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1 Експериментально виявити домінуючу півкулю за допомогою методики «Художник-Мислитель».
 - 3.2 Вивчити особливості наочно-дійового мислення під час розв'язання завдань на складення фігур із сірників.
 - 3.3 Визначити індивідуальні особливості мислення за допомогою методики «Розуміння прислів'їв».
- 3.4 Складання звіту.

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, мислення.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

- I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Які Ви знаєте види мислення, загальні властивості та закономірності?
 2. Дайте визначення мислення, його функції та індивідуальні особливості.
 3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження мислення? Які їх особливості?
- II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 5

Тема: Діагностика мовлення.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення мовлення особистості;
- *знати*: конкретні методики діагностики особливостей мовлення особистості;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей мовлення особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика мовлення особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики мовлення особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Навчитися експериментально виявляти темп усної мовної діяльності.
 - 3.2. Експериментально виявити оцінку якостей того, хто говорить за допомогою метода семантичного диференціала.
4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, темп, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, семантика, тест, мова, мовлення.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Які Ви знаєте види мовлення, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення мовлення, його функції та індивідуальні особливості.
3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження мовлення? Які їх

особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 6

Тема: Діагностика уваги.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення уваги особистості;
- *знати*: конкретні методики діагностики особливостей уваги особистості;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей уваги особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика уваги.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики уваги особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Дослідження обсягу уваги. Методика «Обсяг уваги».
 - 3.2. Дослідження вибірковості уваги.
 - 3.3. Дослідження концентрації уваги. Методика «Визначення концентрації уваги».
4. Складання звіту.

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, увага, вибіркковість, обсяг, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, концентрація, тест.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Які Ви знаєте види уваги, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення уваги, його функції та індивідуальні особливості.
3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження уваги? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомен. до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 7

Тема: Діагностика емоційно-вольових процесів.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення емоційно-вольових процесів;
- *знати:* конкретні методики діагностики особливостей емоційно-вольових процесів;
- *оволодіти:* практичними навичками проведення психометричного дослідження ;
- *вміти:* використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей емоційно-вольових процесів.

Актуалізація опорних знань: запитання для вияснення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика емоційно-вольових процесів.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики емоційно-вольових процесів. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. За допомогою методики В.А. Жмурова дослідити депресивні стани.
 - 3.2. Експериментально дослідити вольові якості особистості.
 - 3.3. Навчитися експериментально виявляти рівень наполегливості.
4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, воля, вольові якості.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Що відносять до емоційно-вольової сфери особистості, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення волі, її функції та індивідуальні особливості.
3. Дайте визначення емоційної сфери особистості, її функції та індивідуальні особливості
4. Які Ви знаєте методи та методики дослідження емоційно-вольової сфери особистості? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомен. до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир :

Лабораторна робота № 8

Тема: Діагностика самосвідомості.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення самосвідомості;
- *знати:* конкретні методики діагностики особливостей самосвідомості; навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти:* використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей самосвідомості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика самосвідомості.

2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики самосвідомості. Аналіз методик.

3. Практична робота:

3.1 Експериментально дослідити різні характеристики «Образу-Я».

3.2 Експериментально дослідити рівень домагань.

3.3 Дотримуючись правил проведення психологічного дослідження презентувати у групі методику на виявлення самоповаги.

4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, самосвідомість.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми:

1. Що відносять до структури самосвідомості особистості, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення самосвідомості особистості, її функції та індивідуальні особливості.

3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження самосвідомості особистості? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження .

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 9

Тема: Діагностика спрямованості особистості.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження , самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення спрямованості особистості;
- *знати:* конкретні методики діагностики особливостей спрямованості особистості;
- *оволодіти:* практичними навичками проведення психометричного дослідження ;
- *вміти:* використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей спрямованості особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика спрямованості особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики спрямованості особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Дослідження спрямованості особистості за допомогою методики А. Басса.
 - 3.2. Дослідження мотиваційної сфери за допомогою методики діагностики

ступеня задоволеності основних потреб.

3.3. Діагностика ступеня готовності до ризику Шуберта.

3.4. Дослідження особистості на мотивацію до успіху.

3.5. Дослідження егоцентричної спрямованості особистості.

4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, самосвідомість.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Що відносять до спрямованості особистості, загальні властивості та закономірності?

2. Дайте визначення спрямованості особистості, її функції та індивідуальні особливості.

3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження спрямованості особистості? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.

2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.

3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.

4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомен. до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 10.

Тема: Діагностика здібностей. **Вид заняття:** лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення здібностей;
- *знати*: конкретні методики діагностики особливостей здібностей особистості;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей здібностей особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика здібностей особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики здібностей особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. За допомогою теста Равена навчитися досліджувати розумові здібності.
 - 3.2. За методикою Торенса навчитися діагностувати креативність
 - 3.3. Експериментально виявити комунікативні та організаторські схильності (на основі тесту-опитувальника КОС).
 - 3.4. Дотримуючись правил проведення психологічного дослідження провести методику на дослідження кмітливості.
4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, здібності, задатки.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Як співвідносяться здібності та задатки, загальні властивості та закономірності?
2. Дайте визначення здібностей особистості, її функції та індивідуальні особливості.
3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження здібностей особистості? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 11.

Тема: Діагностика темпераменту.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення темпераменту;
- *знати:* конкретні методики діагностики особливостей темпераменту особистості;
- *оволодіти:* практичними навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти:* використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей темпераменту особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для вивчення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика темпераменту особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики темпераменту особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Експериментально виявити властивості власного темпераменту на основі тесту-опитувальнику В.М. Русалова
 - 3.2. За допомогою методики В. Гарбузова експериментально виявити у себе домінуючий інстинкт.
 - 3.3. Дотримуючись правил проведення психологічного дослідження презентувати методику на виявлення сили нервової системи.
4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип

детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, темперамент.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Як співвідносяться тип ВНД та темперамент, загальні властивості та закономірності?

2. Дайте визначення темпераменту особистості, його функції та індивідуальні особливості.

3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження темпераменту особистості? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.

2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.

3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.

4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.

5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомен. до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 12.

Тема: Діагностика характеру.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами вивчення характеру;
- *знати*: конкретні методики діагностики особливостей характеру особистості;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження ;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики особливостей характеру особистості.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика характеру особистості.
2. Загальна характеристика існуючих методів діагностики характеру особистості. Аналіз методик.
3. Практична робота:
 - 3.1. Експериментально виявити оцінку егоцентризму.
 - 3.2. За допомогою методики А.В. Зверкова та Е.В. Ейдмана дослідити вольову саморегуляцію.
 - 3.3. Експериментально дослідити власні характерологічні тенденції.
 - 3.4. За допомогою тесту «Психогеометрична типологія» виявити особливості характеру
4. Складання звіту

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, характер.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Як співвідносяться характер та темперамент, загальні властивості та закономірності характеру?
2. Дайте визначення характеру особистості, його функції та індивідуальні особливості.
3. Які Ви знаєте характерологічні риси особистості. Систематизуйте їх.
 4. Які Ви знаєте методи та методики дослідження характеру особистості? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Лабораторна робота № 13.

Тема: Діагностика готовності дитини до навчання у школі.

Вид заняття: лабораторна робота.

Методи: інструктаж, діагностика теоретичних знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

Мета:

- *ознайомитись* з методами діагностики готовності дитини до навчання у школі;
- *знати*: конкретні методики діагностики готовності дитини до навчання у школі;
- *оволодіти*: практичними навичками проведення психометричного дослідження;
- *вміти*: використовувати на практиці конкретні методики діагностики готовності дитини до навчання у школі.

Актуалізація опорних знань: запитання для виявлення рівня знань студентів із загальної психології та основ психодіагностики.

План

1. Загальна характеристика готовності дитини до навчання у школі.
2. Структурні компоненти шкільної готовності.
3. Загальна характеристика існуючих методів діагностики готовності дитини до навчання у школі. Аналіз методик.
4. Практична робота:
 - 4.1. Складання протоколу обстеження дитини за методикою С.Д. Максименка.
 - 4.2. За допомогою методики Керна-Ієрасека дослідити готовність дитини до навчання у школі.
 - 4.3. Методика Ю.З. Гільбуха у діагностиці шкільної готовності.
5. Складання звіту.

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, мотиваційна готовність, інструментальна готовність, вольова готовність, дрібна моторика руки.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з методиками за темою.

Завдання для підготовки до лабораторного заняття:

I. З метою узагальнення, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект лекції та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Як співвідносяться між собою складові готовності дитини до навчання в школі, їх загальні властивості та закономірності?

2. Дайте визначення шкільній готовності, її важливість, функції та індивідуальні особливості.

3. Які Ви знаєте методи та методики дослідження готовності дитини до навчання в школі? Які їх особливості?

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати роздатковий стимульний матеріал, бланки, ключі до методик, засоби фіксації результатів дослідження.

Література:

1. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
3. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006.
4. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
5. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомен. до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни «Практикум з психології» є складання письмового звіту, лабораторними роботами за темами, вказаними в п.б.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у дні та години, визначені кафедрою для консультацій студентів у конкретного викладача.

Види самостійної роботи

1. Захист звіту про самостійну роботу.
2. Конспектування першоджерел.
3. Презентація наукового фільму.
4. Написання наукової статті.
5. Підготовка до виступу на студентську конференцію.
6. Участь в олімпіаді з психології.

Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в тестовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (3 рівня складності, загальною кількістю понад 300 тестів). Модульний контроль проводиться в навчально-науковому центрі незалежного оцінювання НУВГП.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зарахувань.

1. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Іспит	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2						
30								30						
T	T	T	T	T	T	T	T	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
1	2	3	4	5	6	7	8							
4	4	3	3	4	4	4	4	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	задовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до модульного контролю Практикум з психології

Модуль 1

1. Відображення окремих властивостей предметів та явищ при їх безпосередній дії на органи чуття:
2. Сукупність тих людей, які приймають реальну участь в експерименті:
3. Свідоме регулювання людиною своїх дій та вчинків, які вимагають подолання внутрішніх та зовнішніх перешкод це:
4. Будь-яка реальна умова ситуації, яка може бути змінена:
5. Метод отримання інформації в ході усного безпосереднього спілкування:
6. Один із основних емпіричних методів психологічного дослідження, що полягає у зборі фактів у спеціально створених умовах для активного прояву психічного явища, що вивчається.
7. Психічний процес, який відображає особистісну значущість та оцінку внутрішньої і зовнішньої ситуації для життєдіяльності людини у форми безпосередніх переживань:
8. Опосередковане та узагальнене відображення наочно не даних властивостей, відношень та залежностей предметів і явищ дійсності:
9. Засіб спілкування, обміну думками, мислення, означення предметів і явищ навколишньої дійсності:
10. Процес застосування мови у спілкуванні, при обміні думками, мисленні, при означенні предметів і явищ навколишньої дійсності:
11. Саморегульоване системне утворення, що складається з соціально-значущих психічних властивостей та забезпечує вибірковість відношень та регуляцію поведінки людини, як поведінки суб'єкта активності:
12. Форма психічного відображення, що полягає у запам'ятовуванні, збереженні чи забуванні та наступному відтворенні минулого досвіду (у вигляді образів та понять).
13. Усвідомлення себе як усталеної більш-менш визначеної одиниці, яка зберігається незалежно від змінених умов.
14. Психологічне що – це спосіб наукового пізнання сутності психічних явищ і їх закономірностей?
15. Відображення предметів та явищ в сукупності їх властивостей при безпосередній дії на органи чуття.
16. Один із основних емпіричних методів психологічного дослідження, що полягає у цілеспрямованому, систематичному вивченні психічного явища на основі сприймання поведінки людини в різних умовах.
17. Це система спонук, яка визначає вибірковість відношень та активності людини.
18. Психічна властивість особистості, яка характеризується динамікою протікання психічної діяльності.
19. Створення в процесі мислення нових образів на основі минулого

досвіду, отриманого завдяки відчуттям, сприйманню, пам'яті, уявленню.

20. Процес відображення предметів, що в даний момент не діють на органи чуття.

21. Спрямованість та зосередженість психічної діяльності людини на певних об'єктах.

22. Психічна властивість особистості, яку складає сукупність відносно сталих рис, у яких відображено ставлення людини до навколишнього світу та які визначають стиль її поведінки з людьми в типових умовах.

23. Хто автор психогеомерії, розробленої в США? Він – спеціаліст із соціально-психологічної підготовки управлінських кадрів.

24. Яка точність діагностики за допомогою психогеомеричного методу С. Деллінгера?

25. Якщо Вашою основною формою виявився квадрат, за психогеомеричним методом С. Деллінгера, то Ви невтомний:

26. За психогеомеричним методом С. Деллінгера: Геомеричне коло – це міфологічний образ гармонії. Той, хто впевнено вибирає коло у якості основної форми, щиро зацікавлений, насамперед, у добрих міжособистісних стосунках. Найвища цінність для кола це?

27. За психогеомеричним методом С. Деллінгера: Зигзаг – фігура, яка символізує?

28. За психогеомеричним методом С. Деллінгера: Трикутник - форма символізує:

29. За психогеомеричним методом С. Деллінгера: Найбільш характерні риси прямокутника:

30. Хто запропонував тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»? Він Графолог із Сан-Франциско.

31. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інструкція: «Вам необхідно намалювати фігуру із 10 елементів, серед яких можуть бути трикутники, кола і:

32. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інтерпретація типів: 1 тип:

33. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інтерпретація типів: 2 тип :

34. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інтерпретація типів: 3 тип :

35. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інтерпретація типів: 4 тип:

36. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інтерпретація типів: 5 тип:

37. Тест «Конструктивний малюнок людини із геомеричних фігур»: Інтерпретація типів: 6 тип – винахідник, конструктор та ?

38. В основі дослідження самооцінки у тесті «Дослідження самооцінки особистості» – спосіб:

39. Опитувальник «Рівень суб'єктивного контролю» виявляє який або

інтернальний тип поведінки.

40. Опитувальник «Рівень суб'єктивного контролю» виявляє екстернальний або який тип поведінки.

41. ? контролю, характерний для індивіда, універсальний щодо будь-яких подій та ситуацій, з якими йому доведеться постати. Той самий тип контролю характеризує поведінку цієї особистості і при невдачах, і при досягненнях, причому це стосується різних галузей соціального життя.

42. Люди з якими локусами контролю краще працюють наодинці, ніж під наглядом або при відеозаписі?

43. Екстернальність як співвідноситься тривожністю та депресією?

44. Вони надають перевагу недирективним методам психокорекції, екстернали суб'єктивно більш орієнтовані на зовнішній контроль. Хто вони?

45. Із кількох пунктів складається опитувальник РСК. Він містить пункти, які вимірюють екстернальність-інтернальність у міжособистісних та сімейних стосунках, а також пункти, які вимірюють РСК щодо хвороб і здоров'я.

46. За якою шкалою слід давати відповіді «згоден-не згоден», проставляючи у бланку відповідей «+» і «-» відповідно?

47. Який об'єм короткочасної пам'яті у більшості людей (слова, цифри, букви, зображення і т.д.).

48. Автор методики дослідження особистісної тривожності:

49. Автор методики дослідження акцентуації характеру:

50. Поєднання акцентуйованих рис вимагає також спеціального аналізу на основі теорії:

51. Людина характеризується надмірною контактністю, балакучістю, виразністю жестів і міміки. Вона енергійна, ініціативна, оптимістична. Водночас її легко вразити, роздратувати, вона кепсько переносить умови жорсткої дисципліни, вимушеної самотності, інколи не доводить до кінця розпочату справу і не може зосередитися на чомусь одному. Це:

52. Ці люди характеризуються підвищеною здатністю до роздратування, стійкістю негативних афектів, підсвідомо завищеним честолюбством, хворобливою образливістю. За несприятливих умов можуть стати нетерплячими, незговірливими, за сприятливих – невтомними й цілеспрямованими працівниками. Це:

53. Люди легко піддаються впливу інших, постійно шукають нових вражень, легко спілкуються з незнайомими людьми, не витримують самотності, не схильні до лідерства, вкрай байдужі до свого майбутнього – живуть лише сьогоднішнім. Це:

54. Цим людям притаманна тенденція переживати почуття власної неповноцінності, полохливість, сором'язливість. Вони часто очікують будь-яких неприємностей, навіть у звичних обставинах, рівень їх самооцінки дещо занижений. Це:

55. Цим людям притаманні акуратність, сумлінність, надійність у справах і занудство. Вагаються у винесенні рішень, нездатні до рішучих

висновків. Це:

56. Цим людям притаманна тенденція переживати почуття власної неповноцінності, полохливість, сором'язливість. Вони часто очікують будь-яких неприємностей, навіть у звичних обставинах, рівень їх самооцінки дещо занижений. Це:

57. Люди, схильні до театральності, авантюризму, до витіснення зі свідомості неприємних фактів свого життя; прагнуть бути в центрі подій, привертати до себе увагу. Надмірна контактність, здатність відчувати партнера, «вживання в роль», підвищена емоційність, егоїстичність, розвинута фантазія – ось основні риси таких людей. Це:

58. Цим людям властиві періодичні зміни настрою залежно від зовнішньої ситуації: під час душевного піднесення вони поведуться за гіпертимним типом, під час спаду – за дистимічним. Це:

59. Притаманна імпульсивність поведінки, підвищена конфліктність, нетерпимість до інших людей. Інколи такі люди можуть проявляти жорстокість і піддаватися потягам. У міміці й словах вони демонструють роздратованість, відкрито заявляючи про свої вимоги. Із дріб'язкових приводів сваряться з керівництвом і співпрацівниками, через що часто змінюють місце роботи. Це:

60. Цим людям властивий низький рівень контактності, схильність до песимізму, небагатослівність. Вони ведуть відлюдний спосіб життя, рідко конфліктують з іншими, серйозні, сумлінні, віддані в дружбі, однак занадто пасивні та мляві. Їх легко розпізнають за сором'язливим і безрадісним виглядом. Міміка у них маловиразна. Це:

61. Таких людей спонукає до діяльності й заряджає енергією зовнішній світ. Вони уникають самотніх роздумів, потребують підтримки й визнання людей, мають багато друзів, комунікабельні, легко піддаються навіюванню. Охоче розважаються, схильні до непередуманих вчинків. Це:

61. Методика «Особистісний питальник» (Г. Айзенк) дозволяє визначити тип темпераменту

62. Методика «Особистісний питальник» (Г. Айзенк) дозволяє визначити тип темпераменту та три його показники: екстраверсії, інтроверсії та:

63. Ким запропоновано методику вивчення мотивації до успіху, яка оцінює силу мотивації для досягнення мети та успіху?

64. Тест-опитник КОС складається із скількох запитань?

65. Із скількох питань складається тест-опитувальник темпераменту В. М. Русалова?

66. Скільки питань у тесті-опитувальника темпераменту В. М. Русалова?

67. Засоби спрямованого впливу на клієнта:

68. Ознаки вдалого інтерв'ю:

69. Методи впливу в процесі інтерв'ю:

70. Методи впливу в процесі інтерв'ю:
71. Вивчаючи особливості різних людей, дослідник може спостерігати:
72. Що є предметом психології?
73. Що належать до психічних властивостей?
74. З якої науки розвинулась психологія?
75. Що є стандартизованим випробуванням, яке передбачає використання запитань чи завдань закритого типу?
76. Що таке Я-концепція?
77. Що висунули біхевіористи як предмет психології на початку ХХ ст.?
78. Яка психологічна характеристика особистості відбиває її порівняно тривалі душевні переживання?
79. Як називається метод, який передбачає створення штучних умов, у яких досліджувана якість може бути найкраще оцінена?
80. Що таке відчуття?
81. З чого починається діяльність пам'яті:
82. Що є природженими передумовами розвитку здібностей?
83. Яка індивідуальна особливість мислення виявляється у здатності суб'єкта пізнавальної діяльності не потрапляти під вплив чужих думок, об'єктивно оцінювати факти?
84. Що відноситься до основних видів діяльності?
85. Які види темпераментів існують за Гіпократом?
86. Яка психічна функція полягає в здатності індивіда до свідомого управління своєю психікою і вчинками в процесі прийняття рішень для досягнення поставлених цілей?
87. Як називається психічний процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів і явищ об'єктивної дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях?
88. Що розуміють під константністю сприймань?
89. Основними процесами пам'яті є:
90. Які існують основні засоби комунікації?
91. Як називаються крайні варіанти норм характеру як результат підсилення його окремих рис?
92. Що є важливими умовами адекватного сприймання?
93. Найвищий щабель розвитку здібностей, що виявляються у творчій діяльності, результати якої мають історичне значення в житті суспільства, у розвитку науки, літератури, мистецтва, називають:
94. Як пов'язані між собою здібності та знання, уміння, навички?
95. Які основні складові розумових дій?
96. До якого типу темпераменту відносять людей повільних, врівноважених і спокійних, яких нелегко емоційно зачепити і неможливо вивести із себе?
97. Який структурний компонент особистості полягає у сукупності спонукань до діяльності?

98. Чи можна стверджувати про прямий зв'язок здібностей людини з масою її мозку?

99. Які з вказаних характеристик є ознаками акцентуацій?

100. Як називається стан, який характеризується тимчасовим зниженням працездатності під впливом тривалої дії навантаження?

Модуль 2.

1. Одним з найбільш ранніх прикладів явного вивчення індивідуальних відмінностей є платонівська праця:

2. 1879 року В. Вундт відкрив першу лабораторію експериментальної психології в

3. Першу знамениту антропометричну лабораторію у 1882 році заснував:

4. Основні виміри людини:

5. Окрема істота, яка презентує окремого представника людської спільності:

6. Соціальний індивід, який поєднує риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного:

7. Сукупність неповторно своєрідних рис та особливостей людини, що відрізняє її від інших людей, глибина особистості:

8. Найбільш суттєвими характеристиками індивідуальності є:

9. Про який базисний принцип аналізу індивідуальності йде мова: розгортання і наступне співвіднесення між собою рівнів аналізу досліджуваного явища –

10. Про який базисний принцип аналізу індивідуальності йде мова: визначення міри стабільності-змінюваності досліджуваних структур, а також типу джерела детермінації конкретних індивідуальних властивостей (постійність у характері):

11. Про який базисний принцип аналізу індивідуальності йде мова: взаємодія найбільш суттєвих для розуміння природи людини інтеграції ефектів оптимальності і компенсаторності поведінки (недорозвинуті ділянки мозку компенсуються):

12. Про який базисний принцип аналізу індивідуальності йде мова: ніяка з індивідуальних властивостей не інтегрується без врахування цілісної природи феномену індивідуальності, пов'язаної з інтегративними ефектами адаптивності і результативності (індивідуальна доцільність):

13. До підсистеми індивідуальних властивостей організму відносяться:

14. До підсистеми індивідуальних властивостей організму відносяться:

15. До підсистеми індивідуальних властивостей організму відносяться:

16. До підсистеми індивідуально психічних властивостей індивідуальності відносяться:

17. До соціальних ролей в соціально-історичних спільнотах відносять:

18. Інтелект може бути:

19. Темперамент може бути:

20. Зароджуючись у темпераментних властивостях, емоції та

потреби отримують своє продовження в структурі:

21. Предметом вивчення психології особистості є:
22. Генетичний аналіз індивідуальних відмінностей включає в себе:
23. Близнюковий метод:
24. До суттєвих моментів, які виділилися в теорії про темперамент в ході історії належить:
25. Головними елементами комбінацій властивостей темпераменту були:
26. Закономірне співвідношення стійких індивідуальних особливостей особистості, що характеризує різні сторони динаміки психічної діяльності:
27. Характеризується низькою межею працездатності, однак особи зі слабкою нервовою системою володіють високою реактивністю та чутливістю це:
28. Вказує на межі працездатності клітин великих півкуль, здатність витримувати тривале і концентроване збудження або дію надмірно сильного подразника, не переходячи у загальмований стан це:
29. Здатність нервової системи швидко реагувати на зміни в оточуючому середовищі. Це передбачає швидкий перехід від одного подразника до іншого і від збудження до гальмування це:
30. До параметрів темпераменту за В.С. Мерліним належить:
31. До параметрів темпераменту за В.С. Мерліним належить:
32. До параметрів темпераменту за В.С. Мерліним належить:
33. До параметрів темпераменту за В.С. Мерліним належить:
34. До параметрів темпераменту за В.С. Мерліним належить:
35. Проблема задатків, здібностей вперше було досліджено:
36. Деякі генетично детерміновані анатомо-фізіологічні особливості мозку і нервової системи, що є індивідуально-природною передумовою складного процесу формування і розвитку здібностей це:
37. Індивідуально-психологічні властивості, яка визначає успішність виконання діяльності або ряду діяльностей, що не зводяться до умінь, знань і навичок, але зумовлюють легкість і швидкість навчання новим способам і прийомам діяльності це:
38. Поняття «загальних здібностей» як придатності до широкого кола діяльностей або поєднання здібностей, від кожної з яких залежить успішність виконання тієї або іншої діяльності в психологію ввів:
39. Властивості інтелекту, що характеризують успішність інтелектуальної діяльності в тих або інших конкретних ситуаціях з погляду правильності і швидкості переробки інформації в умовах розв'язання задач, оригінальності і різноманітності ідей, глибини і темпу наочності, вираженості індивідуалізованих способів пізнання це:
40. Індивідуально-своєрідні способи постановки і вирішення проблем це:
41. Здібність, що впливає на виконання будь-якої діяльності, виявляється в якості, швидкості і точності рішення розумових задач, в темпі і успішності навчання, продуктивності професійної діяльності й рівні

соціальної адаптації це:

42. Здібність, що визначає успішність оцінки прогнозування і розуміння поведінки людей це:

43. Певна здібність що визначає загальну успішність пристосування людини до нових умов. Його механізм виявляється у рішенні задачі у внутрішньому розумовому плані при домінування ролі свідомості над несвідомим це:

44. До властивостей інтелекту відносять:

45. У якому році у Франції Біне та Сімон почали розробляти об'єктивні процедури для дослідження розумово відсталих дітей:

46. У шкалі розумового розвитку Біне-Сімона тестові завдання групувалися за:

47. Оцінка рівня розумового розвитку здійснювалася на основі співвідношення реального хронологічного віку дитини з її «розумовим віком». Це співвідношення отримало назву:

48. У 1916 році американський вчений Л.М. Термен на основі тестів Біне-Сімона розробив новий набір тестів, що отримав назву шкали:

49. Теорія інтелекту як єдиної здібності була розроблена:

50. Інтелект як певна кількість здібностей досліджувався у рамках теорії:

51. Яскраво виражена неповноцінність тих здібностей, наявність яких необхідна для виживання у певних культурних умовах це:

52. У розумово відсталих дітей поведінка:

53. Які функції у розумово відсталих дітей найменш розвинені:

54. Серед найбільш поширених випадків клінічних різновидів неповноцінності можна назвати:

55. У психології застосовують два види статистичних досліджень: суцільне і вибіркове. При вибіркового дослідженні отриманий результат допускає деяку неточність – помилку репрезентативності. Зі збільшенням кількості спостережень допущена помилка неточності:

56. Поняття акцентуації вперше ввів німецький психіатр і психолог, професор Неврологічної клініки Берлінського університету:

57. Надмірна виразність окремих рис характеру і їх сполучень, прояв яких багато в чому залежить від темпераменту людини. Вони є крайніми варіантами норми — межею із психопатіями (патологіями характеру з необоротною виразністю властивостей, які перешкоджають адекватній адаптації особистості), це:

58. Тест К. Леонгарда – Х. Шмішека був розроблений у 1970 р.:

59. Скільки запитань містить тест К. Леонгарда – Х. Шмішека:

60. Методика діагностики рівня суб'єктивного контролю Дж. Роттера містить 44 твердження, які стосуються різних сфер життя і ставлення до них.

61. Ступінь своєї згоди або незгоди з наведеними твердженнями реципієнт виражає за шкалою із:

62. В методиці діагностики рівня суб'єктивного контролю Дж. Роттера «сирі» бали переводяться у:

63. Побудова “профілю РСК” Дж. Роттера здійснюється за скількома шкалами?

64. Процес взаємного обміну інформацією про свої соціально-психологічні характеристики між колективом та індивідом, а також встановлення на цій основі контактів і взаємин, що забезпечують ефективну спільну працю і неформальне спілкування, це:

65. Скільки твердженнями поданий стимульний матеріал методики діагностики соціально-психологічної адаптації К. Роджерса та Р. Даймонда:

66. Серед інтегральних показників методика діагностики соціально- психологічної адаптації К. Роджерса та Р. Даймонда є такі:

67. Який оптимальний обсяг короточасної зорової пам'яті, скільки містить мнемічних одиниць?

68. Опитувальник термінальних цінностей (ОТеЦ), запропонований І. Г. Сеніним у 1991 р. і призначений для діагностики життєвих цілей (термінальних цінностей) людини. Опитувальник складається з:

69. Опитувальник термінальних цінностей (ОТеЦ) ґрунтується на теоретичних положеннях:

70. Їз скількох термінальних цінностей дає змогу оцінити опитувальник термінальних цінностей (ОТеЦ):

71. Опитувальник термінальних цінностей (ОТеЦ) дає змогу оцінити загальну вираженість кожної з таких термінальних цінностей:

72. Опитувальник термінальних цінностей (ОТеЦ) дає змогу оцінити загальну вираженість кожної з таких термінальних цінностей:

73. Методика виявлення та оцінювання просторових уявлень створена для діагностики рівня розвитку просторових уявлень особистості. Вона є модифікацією “Методики оцінювання рівня розвитку просторових уявлень” Р. Амтхауера, яку адаптувала С.М. Ткаченко. Використовується переважно з:

74. Методика виявлення та оцінювання просторових уявлень створена для діагностики рівня розвитку просторових уявлень особистості. Вона є модифікацією “Методики оцінювання рівня розвитку просторових уявлень” Р. Амтхауера, яку адаптувала:

75. Важлива особливість інтелекту, яка є структурним компонентом розумової діяльності людини при розв'язанні різних завдань. Уміння уявляти свої дії з предметами, у думках змінювати ці дії відповідно до завдання, створювати на цій основі нові образи неможливо без включення в розумову діяльність просторових уявлень, це:

76. Скільки бланків має інструментальна частина методики виявлення та оцінювання просторових уявлень:

77. Виявлення й оцінка лабільності та сили нервової системи

називається – методика:

78. Однією з методик вимірювання таких типологічних властивостей, як лабільність і сила нервової системи, є методика “Тепінг-тест”, розроблена:

79. Для проведення дослідження «Тепінг-тестом» треба мати:

80. Поняття проекції для позначення проективних методик уперше було використане:

81. Найістотнішою ознакою проективних методик є використання в них невизначених, неоднозначних (слабоструктурованих) стимулів, які досліджуваний має:

82. Перший опис процесу проекції в ситуації зі стимулами, що допускають їх різну інтерпретацію, належить:

83. Virізняють такі групи проективних методів:

84. Virізняють такі групи проективних методів:

85. Методика Г. Роршаха, проективна методика дослідження особистості створена в якому році?

86. Стимульний матеріал методики Г. Роршаха складається з кількох стандартних таблиць:

87. За допомогою тесту Г. Роршаха діагностують структурні характеристики особистості:

88. На відміну від К. Юнга, який розумів інтроверсію як стан, Г. Роршах вважає, що інтроверсія виступає і як:

89. Залежно від переваги того або іншого типу активності Г. Роршах виділяє такий основний тип переживання:

90. Психологічний зміст локалізаційних показників за Г. Роршахом можна поділити на:

91. Метод дослідження особистості за допомогою проективного тесту “Неіснуюча тварина” побудований на теорії психомоторного зв'язку. Його автор:

92. Тенденція руху у проективному тесті «Неіснуюча тварина» має такі напрямки у просторів

93. Тенденція руху у проективному тесті «Неіснуюча тварина» має такі напрямки у просторі:

94. Однією з найбільш докладно описаних і добре відомих типологій особистості є психологічна типологія К. Юнга, вперше опублікована в:

95. Типологія Юнга ґрунтується на домінуванні основних психічних функцій:

96. Проективний графічний тест “Дерево” зустрічається у практиці психологічної діагностики давно, приблизно з XIX ст. Одним із перших дослідників, який застосував малюнок дерева для вивчення особливостей людської індивідуальності, був швейцарський профконсультант:

97. У якому році Дж. Буком був розроблений комплексний тест

“Будинок-дерево-людина”?

98. Автором проєктивного тесту “Вибери потрібне обличчя” є:

99. Проєктивний метод “Людина під дощем” можна використовувати і для цілей психодіагностики, і в процесі:

100. При інтерпретації малюнків рекомендується керуватися такими положеннями. Коли малюнок готовий, важливо сприйняти його в цілому. Необхідно “увійти” у малюнок і відчути, в якому настрої перебуває персонаж:

101. Асоціативний малюнковий тест (АМТ) належить до числа проєктивних методик, тестовий матеріал якої має спрацьовувати як екран, “на якому людина, яка відповідає, “проєктує” характерні для неї розумові процеси, потреби, тривожність і конфлікти”. Вона є збірним тестом, стимульний матеріал якого складено на основі:

Рекомендована література

Основна:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
2. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька та ін. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
3. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2017. 464 с.
4. Загальна психологія : хрестоматія : навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2012. 640 с.
5. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
6. Киричук О. В., Романець В. А., Татенко В. О. Основи психології : підручник / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ : Либідь, 2002. 632 с.
7. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посібник. Київ : Вища школа, 2004. 487 с.
8. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
9. Практикум із загальної психології : робочий зошит : метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології» / Н. Ф. Портницька, І. А. Гречуха, А. І. Литвинчук та ін. ; за ред. Н. Ф. Портницької. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.
10. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посібник. Київ : Каравела, 2012. 328 с.
11. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Загальна психологія : модульно-рейтинговий курс для студентів вузів : навч. посібник. Київ : Професіонал, 2004. 303 с.

Додаткова (допоміжна):

1. Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О., Темрук О. В. Загальна психологія: Практикум : навч. посіб. / 4-те вид. К. : Каравела, 2011. 280 с.
2. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяков Г. В. Практикум із загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К. : Знання, 2006. 203 с.
3. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2017. 464 с.
4. Загальна психологія : хрестоматія : навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2012. 640 с.
5. Зелінська Т. М., Михайлова І. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник. Київ : Каравела, 2010. 272 с.

Інтернет-джерела

1. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, вул. О. Борисенка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>
3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://cbs.rv.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php